

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serviziul de redacție nu se
primăsc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primăsc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de AMBURNI:
la Viena la M. Dukes Nachf.,
Nuz. Anstalt & Emmerio Lan-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iulia Le-
opold (VII. Erzsebet-körnt).
Prețul inserțiilor: o serie
germond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifa și invo-
lala. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
M-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 19.

Brașov, Duminică 25 Ianuarie (7 Februarie)

1909.

»Nu vrem să maghiarizăm!...«

„Nu vrem să maghiarizăm cu forța; vrem să respectăm drepturile confesiunilor“. De câțori nu a făcut ministru de culte și de instrucțiune Apponyi aceste asigurări? Și cu toate acestea el n'a avut atâta precauțiune să se ferească de a se desavna pe sine însuși în ambele direcțiuni și încă în mod atât de bătător la ochi cum s'a desavnat prin ordonanța, prin care a dispus ca în școlile de stat studiul religiunii să fie predat elevilor nemaghiari, începând cu clasa a treia elementară, numai în limba maghiară.

Cunoaștem tot procedeu în cesțiunea catechisării; nu de mult am publicat circulara Metropolitului și a Episcopilor provinciei bisericești unite de Alba-Iulia și Făgăraș, prin care s'a protestat contra acestui procedeu ilegal.

Astăzi suntem în pozițiunea de a ilustra politica guvernului ostilă limbii noastre printr'un caz din cele mai recente, ce ne-a venit la cunoștință și care s'a petrecut într'o comună românească din săcuime situată nu departe de Brașov, comună ce aparține arhidiecezei gr. or. Transilvane.

Pe baza ordinului lui Apponyi, preotul român gr. or. din comuna Teliu (Keresztvar) a fost provocat în toamna trecută de a preda de aci încolo elevilor români gr. or. dela școala de stat din acea comună studiul religiunii în limba maghiară, începând cu clasa a treia. Preotul, Daniil Cojocar, a înștiințat despre aceasta conzistoriul din Sibiu întrebând ce să facă. Dela Conzistoriu s'a răspuns prin protopopul tractului, că catechizarea elevilor gr. or., cari cercează școli străine, are să se facă numai și numai în limba oficială a bisericii, care e cea română. Preotul a făcut cunoscut direcțiunii școlilor de stat, răspunsul conzistoriului. Direcțiunea însă a stăruit pe lângă provocarea ei anterioară, pe cuvânt, că până nu se va schimba ordinul ministerial, nu i va permite să predea religia românească. Totodată inspectorul reg. ung. Csanki s'a adresat senatului școlar al școlii de stat cu provocarea, că până când nu se va aplană diferența iscată între ministru și autoritatea superioară bisericească, să nu permită catechizarea în limba română, iar preotului „renitent“ să i-se refuze plata remunerației, ce o capătă.

De astă toamnă preotul din Teliu nu mai catechizează de loc la școala de stat. El predă numai o singură oră de religie pe săptămână elevilor din toate clasele precum și celor de repetiție într'o sală a școlii.

Ce era să facă acum? Să catichizeze numai pe cei din clasa întâi și a doua, ear pe ceilalți să-i dea afară, când vor veni la oară? Dar nici nu ar fi fost admis să facă aceasta, dacă nu se conforma cu totul ordinului ministerial. Și aceasta nu putea să o facă, ca preot conștiințios al bisericii române.

Nu trebuie să trecem cu vederea, că comuna Teliu este o comună, a cărei locuitori sunt Români, cari nu știu ungurește. În școala de stat sunt 110 elevi, pe când în școala confesională română sunt numai 50 de elevi; ceilalți, cari ar fi voit, să rămână la această școală, au fost siliți să treacă la școala de stat, pe cuvânt că mai mult de 50 elevi nu pot încăpea în sala școlii.

Eată efectele ordinului volnic și ilegal al ministrului. El țintește de-a dreptul la maghiarizarea forțată. Spre completarea tabloului, trebuie să fie în joc și un reneget. Acesta n'a lipsit nici aici; îl chiamă Aleman Vidor. E învățător la școala de stat și mare dușman al preotului. Dovadă, că a încercat să ațâțe pe săteni în contra acestui conștiințios servitor al altarului. Apoi a scris un articol lung plin de invinuirii nedrepte și răutăcioase în foaia din Săn-georgiu „Független Szekelesyég“ invinuirii pe preot după obiceiul tuturor renegetilor, ca ar fi un agitator dușman al statului. Redacțiunea numitei foi săcuiești îl declară în urma aceasta pe preotul român din Teliu de „dușman plătit“.

Ministrul nu iartă să se propună în limba română nici măcar religiunea în școlile, asupra cărora dispune el direct. Nu este aceasta cea mai hidoasă maghiarizare cu forța? Mai departe ministrul lovește în temelie, pe care se bazează dreptul confesiunii române gr. or. Aceasta oare nu înseamnă a lovi în confesiune?

Și oare autoritățile superioare a le bisericești noastre fac destul dacă remonstrează și îndrumă pe preoți, cum să procedă pentru a apăra drepturile bisericii? Ministrul tace și nu răspunde la nimic ear organele lui merg înainte după ordinele sale! Până când să dureze această stare de lucruri?

Arhiducele Iosif la Francisc Kossuth. Se știe că ministrul de comerț se află acum, după o boală mai îndelungată, pe drumul însănătoșării. Din acest prilej arhiducele Iosif a vizitat alături pe Kossuth în locuința sa, petrecând la dânsul timp de cinci sferturi de oră. Ziarele maghiare și îndeosebi independenștii comentează în fel și chip această vizită, dându-i o importanță deosebită politică.

Proiectul contingentului de recruți va fi luat în discuție de către dieta ungară săptămâna viitoare. Din cauza aceasta se va întrerupe pentru câțiva timp desbaterea reformei dării.

Un diplomat austriac despre propunerea rusă. Ziarul „Wiener Allgemeine Zeitung“ publică părerea unui înalt personaj politic despre politica bulgară. Evădit că Rusia prin propunerea ei caută să îndatoreze într'atât pe Bulgaria, în cât consecința naturală va fi creșterea influenței ruse asupra politicii naționale a noului regat. E de netăgăuit că diplomația rusă sească a manevrat cu multă dibăcie. Se poate spune că acțiunea Rusiei a fost determinată de bunele relațiuni ce s'au stabilit în ultimul timp între Austria și Bulgaria. Rusia dorește să se restabilească și între dânsa și Bulgaria bune relațiuni, ca să-și recapete cu modul acesta influența.

Austria nu va pune nici o piedecă la Sofia năzuințelor Rusiei. Politica Bulgariei este de mult timp așa de bine fixată, că un observator politic va recunoaște că tânărul regat n'a renunțat la politica ei națională independentă, că nu e nici rusefilă nici austrofilă.

Vizita Regelui Eduard la Berlin. În momentele de față când domnește încă așa de mare încordare între Anglia și Germania, e de interes a se ști ce scrie foaia oficială berlineză „Norddeutsche allg. Ztg.“ în ajunul vizitei regelui Eduard la Berlin. Numita foaie zice între altele:

»Agenția telegrafică Reuter din Londra a publicat o comunicare a ziarului nostru, privitor la apropiata vizită a regelui și reginei Marelui Britanii în Berlin, a cărei idee fundamentală o împărtășim bucuros. Cu drept cuvânt se spune în această comunicare că în domeniul politicii nu există sentimentalizitate, și că fiecare stat, care este condus de o politică egoistă, să conducă în același timp de patriotism, care a contribuit și la mărirea Angliei.

»Cu cât sunt privite cu sânge mai rece relațiile politice dintre cele două națiuni, cu atât mai mult se încearcă dincoace și dincolo a se valoriza în opinia publică raporturile reciproce în spirit real-politic, și cu atât mai puțin se va da ocazie la neînțelegeri și duplicități, de oarece o înțelegere lămurită a intereselor dintr'o parte și alta, cum sunt în realitate, trebuie să conducă la convingerea, că nici un fel de desbinări neînălăturabile nu depart Marea Britanie de Germania.

Plecând dela acest punct de vedere ziarul oficios german își exprimă convingerea, că o desvoltare amicală a raporturilor dela națiune la națiune ar fi cea mai bună garanție pentru pacea universală, precum și pentru a prospera desfășurarea intereselor proprii ale Germaniei și ale Angliei, întrucât interesele germane și britanice stau sub raportul influențelor reciproce. De aceea acest organ face apel la toți bărbații de Stat cu influență asupra desvoltării prietenești a relațiunilor anglo-germane, să facă a pătrunde și în presă sentimentele lor.

Memorandul Sârbiei. Din Berlin se anunță că Joi s'a înapoiat trimisul special al Sârbiei, care fusese trimis la Cetinge cu memoriul sârb. Guvernul a redactat apoi textul definitiv și la trimis eri ambasadorului pe lângă puterile semnatare ale tratatului din Berlin. Memoriul accentuează că anxietatea prezintă o mare prejudecă p. ntru Serbia și propune să se dea celor două provincii o autonomie completă sub protecțiunea și controlul puterilor semnatare. Guvernul cere mai departe de la puteri să se dea Serbiei și Muntenegrului o fâșie de teritoriu, care se servă de legătură între ele și cu marea Adriatică. Serbia justifică cererea aceasta, că Austria, cu toată autonomia Bosniei și Hertegovinei, le va trata ca provincii ale ei, fără să țină seamă de trebuințele populațiunii sârbe.

Rusia și cesțiunea balcanică. Ministerul de externe rusesc publică cu privire la memorandumul sârbesc, un important comunicat în ziarul „Times“: Rusia se degajează de orice răspundere în ce privește forma și fondul memorandumului și deși și-a propus că în conferința ce va avea loc în cesțiunea balcanică să lupte pentru naționalitățile slave din Balcani, totuși ele să nu se gândească că pot conta pe simpatia Rusiei în cazul când ar umbra să tulbure pacea Europei.

Guvernul rus a interzis conzului din Moscova să mai înroleze voluntari ruși pentru armata sârbească. Pe poarta consu-

latului sârbesc s'a așiat următoarea înștiințare: »De aici înainte e interzis ca să se mai înroleze voluntari pentru Serbia«.

Situațiunea în Austria.

După ce s'a încheiat compromisul cu radicalii cehi obstructioniști, după ce Joi s'a început în liniște desbaterea asupra declarării ministrului-președinte, se credea că s'a îmbunătățit situațiunea parlamentară: Puțin de tot a durat însă dispozițiunea mai liniștită. Nu e mirare, după ce nici Cehii nici Germanii nu sunt de loc încântați de proiectata lege a limbilor.

În seșința de Joi și-a ținut mai întâi liniștit discursul său deputatul Masaryk, sfârșind cu declararea, că deputații germano-boemi, conzideră proiectele de lege prezentate de guvern în forma lor actuală ca neîndestulitoare și neadmisibile. Totuși le primește ca bază a discuțiunii parlamentare. Deputatul ceh Bukvay declară, că Cehii nu pot primi proiectele de lege. Deputatul Pacher declară în numele partidului german radical, că deși sunt mulțămiiți, că guvernul s'a pus pe punctul lor de vedere, că cesțiunea limbii se poate rezolva numai în parlamentul imperial, nu pot primi proiectele de lege prezentate. Din aceste se vede, că guvernul și-a dat silința a traduce în lege orononanțele fostului ministru Stremayr, privitoare la dreptul de limbă, ordonanțe, pe cari le-au fost combătut așa de mult Germanii.

Deputatul Hribar declară în numele Slovenilor și al Croaților istrieni, că aceștia de aceea nu sunt învoiați cu proiectele, pentru că s'au adus numai unilateral pentru Boemia. În ce privește cuprinsul proiectelor, dispozițiunile lui nu sunt decât o introducere deghizată a limbii germane, ca limbă a statului, contra căreia trebuie să ia poziție toate națiunile slave. Guvernul a trebuit să aducă o lege generală care să corăspundă art. 9 al constituțiunii. Austria se poate însăntoșa, numai dacă se va introduce autonomia popoarelor. Speranțele puse în noul parlament nu să implinesc; certele naționale au izbucnit din nou și mai tare. De aceea vorbitorul crede că nu se poate face sfârșit luptelor naționale, decât pe calea unei octroări printr'un guvern cinstit, printr'un adevărat bărbat de stat, cu voință de fer. Adevăratul parlamentarism numai atunci se poate naște, când se va face pace între popoare printr'o octroare.

Dr. Kramarz vorbind în numele partidului Cehilor tineri, zice, că el nu poate primi proiectele așa cum sunt formulate astăzi. Delimitarea după naționalități, ce se încearcă a se face în proiecte e chiar cu totul nediscutabilă. Sfârșește prin a protesta, că se trece așa numai cu ușurință peste singurul for competent de a decide în cauza limbilor, peste dieta boemă. Mai bine nici o pace, decât o pace ca aceea, care să aibă de bază aceste proiecte.

Deputatul Dr. Pattai (german boem), protestează în contra silei ce se face în noile proiecte, funcționarilor din Boemia de a învăța ambele limbi ale țării. Cehii în partea cea mai mare cunosc ambele limbi, dar Germanii nu. Urmarea va fi că funcționarii cehi vor fi numiți și în ținături curat germane.

Ruteanul din Galiția Romanczuk zice că în dieta galițiană un pact polono-rutean n'are de loc prospecte, fiindcă aici Rutenii sunt foarte rău reprezentați față cu Polonii. De aceea clubul rutean a făcut mai de mult propunerea, ca raporturile de limbă să fie regulate în întreg imperiul și o sustin și acum.

Dep. Dr. Głombinski (Polon din Galiția) se declară în numele clubului polon contra regulării legale a certelor de limbă și naționale de către Reichsrath, zicând că aceasta regulare cade în competența dietelor.

Desvoltarea economică a României.

Discursul consulului general al României la Londra.

(Fine.)

Familia Regală Română.

În opera sa de creare a României moderne, Regele Carol a fost sprijinit de M. S. Regina, atât de cunoscută în lumea civilizată sub pseudonimul literar de »Carmen Sylva«. Prin căsătoria sa cu principesa de Wied, căsătorie atât de puțin politică, dar care a devenit un eveniment politic de prima importanță, Regele a dat României o Regină, care e iubită de toți și care a devenit centrul gândirilor caritabile ale țării.

În nepotul Regelui. Principele Moștenitor, și în tânărul său fiu Principele Carol, România posedă o garanție de continuitate a marilor idealuri și a tradițiilor actualei domnii.

Pentru Anglia, un interes special rezidă în faptul că atât de frumos și de înzestrată Prințesa Moștenitoare a României este o Prințesă engleză, nepoata regelui Eduard și fiica repositului duce Edimburg. Acest fapt constituie o legătură strânsă între aceste două țări și ar trebui să fie prin el însuși un motiv pentru interesul și prețința poporului englez pentru români.

Finanțele României.

Prosperitatea financiară a României este cu totul remarcabilă deși se pare din nenorocire, că în Anglia există o tendință a ignora România; ar fi însă motive foarte serioase pentru a se stabili că starea financiară a României este din cele mai satisfăcătoare.

Datoria națională a României, internă și externă, se ridică actualmente la suma de 56.000.000 lire sterline ceea ce revine la 8 lire pe cap de locuitor: (în Marea Britanie, în 1907 datoria s'a ridicat la 16 lire pe cap de locuitor).

Un alt punct important și foarte în avantajul țării, este că toate împrumuturile contractate cu România, au fost subscrise fără nici o garanție specială acordată de stat.

Este de notat că luna trecută, un împrumut de 4 la sută a fost subscris de guvernul român cu 89 în scopul de a se începe lucrări publice pentru îmbunătățirea comunicațiilor de cale ferată.

Cea mai mare parte a datoriei naționale a României a fost consacrată cumpărării și construirii de căi ferate, a căror cheltuielă toată revine la 32.000.000 lire sterline.

Căile ferate ale Statului, de o dezvoltare totală de 2.000 mile, produc anual un venit de peste 1.125.000 lire sterl. Restul datoriei a fost întrebuițat pentru construirea de drumuri, porturi, lucrări publice, lucrări militare și alte indispensabile.

Prosperitatea financiară a României este punctul cel mai important de considerat de capitaliștii datori a asigura siguranța plasamentelor ce fac.

Această prosperitate este dovedită prin marea dezvoltare a veniturilor statului și comerțului țării. Veniturile sta-

tului român, care la 1875 se ridicau la 4 milioane lire, sunt acum de 16.400.000 lire. În cursul ultimelor șase exerciții au fost excedente constante, variind între 800.000 și 2.000.000 lire, și numai grație acestor excedente se fac lucrările în curs.

În același timp comerțul exterior al României este foarte prosper și în toți anii normali, exportul depășește importul.

Aproape toate împrumuturile românești au fost subscrise pe continent și în special la Berlin, iar capitala Regatelor Unite a ignorat aproape România, care totuși oferea securitate și profit, ceea ce rare ori se poate găsi la un loc.

În 1904, România era clasată a 14-a printre cele 20 state europene în ceea ce privește numărul scrisorilor primite de fiecare locuitor; în 1906 ea ajunge a fi a 12-a în rang cu 33 scrisori pe cap de locuitor. România a depășit deci Italia, care n'are decât 27 scrisori de locuitor, Spania cu 18 scrisori, Ungaria tot cu 18 și Bulgaria cu 9, Rusia cu 7 și în sfârșit Turcia care n'are decât o scrisoare pe cap de locuitor.

Producția agricolă.

Agricultura a constituit totdeauna principalul izvor de bogăție în România. De altfel fertilitatea solului, condițiile climatice ale țării permit să se cultive plantele cele mai variate. Secara și ovășul cultivat în țările nordice se întâlnesc aici cu porumbul și tutunul țărilor calde.

Calitatea grâului produs de România este din cea mai bună. Greutatea de 64 pounils de bushels nu este rară în România; în sfârșit analiza grâului român a dovedit că grâul este unul din cel mai bogat din întreaga Europa.

În 1906 s'au votat 3.000.000 franci pentru punerea în valoare a terenurilor inundate. Se va spori astfel într-o însemnată proporție terenurile cultivabile căci tocmai aceste locuri inundate sunt de o extraordinară fertilitate.

Industria petroliferă.

Ar fi greu însă ca o țară să fie înfloritoare bazându-se numai pe agricultură, de aceea dezvoltarea imenzelor resurse constituite de petrolul aflător în România este de o importanță incalculabilă. Resursele petrolului în această țară se urcă la 4000 milioane tone care, socotindu-se 12 șilingi de tonă, reprezintă o bogăție de 2.400.000.000 lire.

Cea mai mare extracțiune anuală a avut-o în 1907, ridicându-se la 1.129.097 tone. Capitalul pus astăzi în industria petroliferă a României se ridică la 10.000.000 lire și aceasta exploatare se face cu ajutorul unor procedee mecanice din cele mai moderne și mai perfecționate.

Petrolul destinat exportului este îndreptat spre portul Constanța unde este acumulat în imense rezervoare, de unde este transportat cu vase special în toate părțile lumii.

În vederea unei substituiri a cărbunelui prin petrol la încălzitul vaselor marine britanice, este interesant de notat că portul Constanța este situat la o distanță puțin considerabilă de mai multe stațiuni engleze de cărbuni.

Este în România un larg câmp pentru plasarea capitalurilor engleze nu numai în industria petroliferă, dar încă în toate industriile, tinzând la exploatarea resurselor și industriilor țării.

Ceea ce trebuie în România, este o sfortare mai energică și un mai mare interes al manufacturierului și exportatorului englez, o cunoștință a trebuințelor poporului român. Este cu neputință însă a se ajunge la acest rezultat fără o bună reprezentanță în țara românească.

Voiu atrage asemenea atențiunea d-voastră asupra posibilității de a încheia contracte cu guvernul.

În ceea ce privește în particular orașul Bristol, am plăcerea a constata că România exportă produse care sunt mai în special importate prin Bristol: cereale, ȳleuri, inul, lemnul, untul și brânza, pentru o sumă de 6.500.000 franci.

Am nădejdea ca pe viitor, o bună parte din aceste importări vor fi extrase din România.

STIRILE ZILEI.

— 24 Ianuarie v.

Procesul nostru de pressă. Luni în 8 Februarie n. se va petrece în fața curții cu jurați din Târgu-Mureșului procesul de »agitație« intentat ziarului nostru pentru reproducerea articolului intitulat »Un alt articol al lui Björnson«. Redactorul nostru responsabil va fi asistat de d-l avocat Dr. Deceanu.

Pelerinajul la mormântul lui Cuza. Din Iași se anunță că eri dimineață cu trenul de 6 un mare număr de studenți ieșeni au plecat în pelerinaj la Ruginoasa la mormântul lui Cuza-Vodă. La oarele 10 s'a oficiat un parastas la mormântul lui Cuza cu care ocazie studenții ieșeni au depus o frumoasă coroană de ștejar pe mormânt. După terminarea acestui serviciu s'au rostit cuvântări de c'tră un delegat al studenților, altul al veteranilor și altul al țăranilor. De asemenea a avut loc o șezătoare populară în salonul palatului princiar dela Ruginoasa, unde s'au rostit cuvântări de c'tră studenții pentru glorificarea lui Vodă Cuza. Seara la oarele 7 o delegație de studenți din Iași a plecat la T. Ocna, unde vor depune o coroană și vor face să se officieze un parastas, la mormântul lui Costache Negri. Președintele societății »Solidaritatea« din Iași a primit eri o telegramă prin care i-se anunță sosirea a 100 studenți bucureșteni, cari vor participa la pelerinajul dela Ruginoasa. Astăzi o delegație de studenți din București și Iași va pleca la P-Neamț pentru a prezenta omagiile studențimei Domniței Elena Cuza.

În ședința publică a Academiei Române ținută eri, Vineri 23 v. curent, fiind în ajunul marelui serbări naționale a unirii principatelor, d-l D. Onciu a vorbit la începutul ședinței despre însemnătatea acelei zile mari în dezvoltarea României moderne.

Baiul reuniunii femeilor române din Brașov. După informațiunile ce l-am luat, baiul »Reuniunii femeilor române« pro-

mite a fi din toate punctele de vedere frumos și interesant. Comitetul damelor pune stăruință multă pentru a procura costume naționale, cari vor reprezenta deosebitele ținuturi locuite de Români. De asemenea se pune multă îngrijire la decorarea săleii în stil românesc, care va reprezenta așa zicând o mică expoziție etnografică. De oare ce publicul deosebitelor naționalități arată un interes viu față de acest bal suntem rugați a aduce la cunoștință, că damele invitate, aparținătoare altor naționalități, se pot prezenta în toaletă de bal. Totodată facem cunoscut că stim. familii cari din nebagare de samă n'ar fi primit invitări, sunt rugate a se anunța la librăria Mureșianu sau la magazinul Frații Simay.

Pentru fondul cultural. Înregistrăm cu bucurie știrea, că Români de pretutindeni manifestă un viu interes pentru crearea »Fondului cultural« menit să ducă cu un pas însemnat mai departe cestiunea noastră culturală. Din numărătoarele contribuiri, cari s'au făcut în zilele din urmă și la cari dorim să se alature toți Români cu dare de mână, însemnăm următoarele: Banca »Cordiana« 200 cor., avocatul Dr. Ștefan Rozvany 400 cor., parochul Elie Popovici (Sibișelul vechiu) 400 cor., parochul Ștefan Dragoș (Finteușul mare) 100 cor., preoții din tractul Branului: Isaia Enescu, Ioan Moșozu, Ioan Cențiu, Harie Plotogea, Moise Micu, Iosif Runcean, Ioan Nan și Victor Pușcariu câte 100 coroane. D-l avocat Ioan Marghila a dat 100 cor. și s'a obligat a mai da 300 cor.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai contribuit ca răscumpărare a felicitărilor d-l Ioan Comșa Baiu diurnist la jud. reg. în Zărnești 2 cor. și d-l P. Dan 1 cor.

Primească generoșii donatori sincerele noastre mulțămite. — Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Cununie. D-soara Aurelia Oncioiu și d-l Petru Munteanu ne anunță celebrarea cununiei lor, care va avea loc mâine în 7 Februarie n. la oarele 4 în biserica Sf. Nicolae din Scheiu.

Tinerimea română din Zărnești invită la petrecerea de dans (cu tombolă) ce se va aranja Duminecă 1/14 Februarie 1909 în sala cea mare a hotelului comunal. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare 2 cor. de persoană, 4 cor. de familie. Petrecerea se dă în beneficiul corului bisericesc.

Înghițarea Dunărei. La Calafat Dunărea a înghițat complet încă de acum 4 zile. În urma sondajilor făcute de serviciul hidraulic, s'a constatat că ghița are o grosime minimală de 30 cm., astfel că se permite publicului trecerea Dunărei pe ghiță. Pentru Duminecă s'a aranjat o vizită făcută de Calafateni la Vidin. vizită ce apoi va fi întoarsă de Bulgari. La excursiune va participa și muzica reg. 31 Calafat.

Un interviu cu principele moștenitor sârb. Corespondentul ziarului »Pall Mall Gazette« a avut un interviu cu moștenitorul de tron sârb. Prințul a spus, că idealele sale sunt: să devină om bun, soldat

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din actele Unirei.

I.

Actul de alegere al lui Alexandru Ioan I-lu ca domn al Moldovei.

Anul 1859, luna Ianuarie, în 5 zile, în a șasea ședință a Adunării și anume în a noua zi după întrunirea sa, procedându-se la alegerea Domnului, în conformitate cu art. 12 și 13 din Convenția subscrisă la Paris între Inalta Poartă Otomană și între puterile garante driturilor Principatelor-Unite Moldova și Valahia, s'a ales, cu majoritate de 48 de glasuri, d-l colonel Alecu Cuza Domn Stăpânitor al Moldovei. Despre care s'a făcut acest act de alegere, subscris de Adunare și care s'a dat, odată cu, ocârmuirea țării, în mâinile Înălțimei Sale Alexandru Ioan Cuza, Domn Stăpânitor al Moldovei.

Cu încredințarea Adunării, Inalt Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit ridică ședința la două oare după amiază.

Președintele Adunării: Sofronie, Mitropolitul Moldovei.

Secretarii Adunării: N. Catargiu, A. Grigoriu.

Serutătorii: N. Milu, I. Pruncu.

L. Catargiu, I. A. Cantacuzin.

Cuvântarea lui Cuza-Vodă după alegere.

»Jur, în numele prea Sfintei Treimi

și în fața țării mele, că voiu păzi cu sfințenie drepturile și interesele patriei, că voiu fi credincios Constituției în textul și în spiritul ei, că în toată domnia mea voiu priveghia la respectarea legilor pentru toți și toate, uitând toată prigonirea și toată ura, iubind deopotrivă pe cei ce m'au iubit și pe cei ce m'au urât, neavând înaintea ochilor mei decât binele și fericirea nației române. »Așa Dumnezeu și compatrioții mei să-mi fie întru ajutor.«

Cuvântarea lui M. Kogălniceanu.

»După una sută cincizeci și patru ani de dureri, de umiliri și de degrađație națională, Moldova a reintrat în vechiul său drept, consfințit prin capitulațiile sale, dreptul de a-și alege pe Capul său, pe Domnul. Prin înălțarea de pe tronul lui Ștefan-cel-Mare, s'a reînălțat însăși naționalitatea română. Alegându-te de Capul său, neamul nostru a voit să împlinească o veche datorie către familia ta, a voit să răsplătească sângele strămoșilor tăi vărsat pentru libertățile publice. Alegându-te pe tine Domn în țara noastră, am vroit să arătăm lumii aceea ce toată țara dorește: la legi nouă, om nou. O Doamne! mare și frumoasă îți este misiia. Constituția din 7 (19) August ne însemnează o epocă nouă și Măria Ta ești chemat să o deschizi! Fii dar omul epocii; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul; fă ca legea să fie tare; iar tu, Măria Ta, ca Domn, fi bun, fi blând, fi bun mai

ales pentru acei, pentru cari mai toți »Domnii trecuți au fost nepăsători saurăi. »Nu uita că, dacă cincizeci de deputați »te-am ales Domn, însă ai să domnești peste două milioane de oameni! »Fă dar ca domnia ta să fie cu totul de »pace și de dreptate; împacă patimile și »urile dintre noi și reintrodu în mijlocul »nostru strămoșeasca frăție. Fii simplu, »Măria Ta, fi bun, fi Domn cetățean; »urechia ta fie pururea deschisă la adevăr, »și închisă la minciună și lingușire. Porți »un frumos și scump nume, numele lui »Alexandru-cel Bun. Să trăiești dar mulți »ani ca și dânsul, și fă, o Doamne, ca »prin dreptatea Europei, prin dezvoltarea »instituțiilor noastre, prin simțămintele »tale patriotice, să mai putem ajunge la »acele timpuri glorioase ale nației noastre, »când Alexandru-cel-Bun zicea ambasadorilor Împăratului din Bizanția, că: »România nu are alt ocrotitor decât pe Dumnezeu și sabia sa«. Să trăiești, Măria Ta!

Cel dintăiu Ordin de zi al lui Cuza-Vodă către oastea Moldovei.

»Prin toată oastea Principatului Moldovei, Providența, prin mâna nației, Ne-a ales din șirurile voastre pentru ca să Ne suie pe tronul Moldovei. Prin acest act, nația a dovedit că iubește ca o mamă pe fiii săi oșteni, și că are cea mai deplină încredere în simțirile lor de devotament către patrie. Vouă, fraților de arme, este încredută păzirea ordinului legal, și apărarea întregimei pământului nostru. Fiți

mândri de menirea voastră, căci este nobilă, mare, serioasă, și meritați iubirea concetățenilor voștri prin observarea disciplinei celei mai stricte, meritați respectul streinilor prin energia cu care veți ști a susține deviza armatei române: Onor și Patrie. Această deviză a fost scrisă cu sângele strămoșilor noștri pe steagul Moldovei, pe acest steag care a fost purtat din victorie în victorie în timpurile luptelor, odor scump și glorios ce se găsește acum în mâinile voastre. Noi, ca oștean, ca Domn, ca Român, îl primim cu mândrie, și rugăm pe Dumnezeu să ne învrednicească a-i păstra locul măreț ce i se cuvine, în tot timpul Domniei Noastre. Țara noastră a intrat într-o epocă de reînviere: toți fiii săi cei buni, civili sau militari, să-și dea acuma mâna într-o frățească concordie, ca să ajute la desăvârșirea misiei Noastre. Noi vom încuraja, vom deosebi, vom răsplăti pe cei buni, dar vom depărta de Noi pe cei răi, și îi vom supune asprimei legilor. Deci, fiecare la postul său, de astăzi înainte! Voi, fraților de arme, pe lângă steagul Moldovei, căci în viitor, ca și în trecut, deviza voastră are a fi: »Onor și Patrie«.

Alexandru Ioan.

II.

Procesul-verbal al alegerii lui Cuza Vodă în Țara-Românească.

Astăzi, Sâmbătă, în 24 Ianuarie, Adunarea electivă procedând la vot pentru

capabil și să ajungă rege. »Poate că sunt prea mare patriot și șovinist, însă situația de azi cere ca modelul meu să nu fie Carol al XII, ci Napoleon». Moștenitorul a spus mai departe că a fost trei săptămâni la Londra și cunoaște mulți Englezi din Belgrad și ar dori ca și Sârbii să fie ca Englezii. Admiră mai ales sinceritatea lor. Urăște limba germană. În decursul interviului a fost nervos.

Un logodnic... sechestrat. Un caz demn de timpurile evu-mediale și de o rară nostimădă, s'a petrecut zilele acestea în București. Un tânăr anume Constantin Giurelca, mecanic împreună cu mama sa, cunosând din vedere o tinăra fată anume Elena Bellu, fiica d-lui căpitan Bellu, legă cunoștință cu dânsa. Acum 15 zile d. căpitan Bellu plecând din București, fiica sa Elena, primi pe iubitul ei, pe care reuși să-l convingă s'o ia de soție. Tânărul crezând ca d. căpitan Bellu are bani, consimți, și tăcu chiar logodna, într'un s'it în apropiere de București, după care și cuvenitele publicații la ofiterul stărei civile din București. D-ra Elena Bellu, temându-se că logodnicul ei să nu se căiască de fapta ce făcuse, îl aduse în locuința ei, și desbrăcându-l de haine îl sechestră. În primele zile tânărul, deși surprins de atitudinea viitoareii sale, nu se arăta totuși dornic de libertate. Peste vreo trei zile însă, dânsul începu să se arete neliniștit și să ceară a fi pus în libertate. D-ra Bellu însă nu cedă nicia rugămintele, nici la amenințările logodnicului ei. Alături în fine profitând de absența din cameră a logodnicei sale și observând pe o fereastră ce dădea în stradă, trecând pe un frate al său mai mic, scrisese un bilet mamei sale. Nefericita mamă când primi biletul dela copilul ei, despre care nu mai știa ce se făcuse, alergă la circ. 16 și ceru ajutorul comisariatului. Cu foarte mare greutate subcomisarul Bunescu, și numai întru bucurie un truc, izbucni să facă vânt logodnicului, care, cum se văzu liber pe stradă, o luă la fugă ca și cum era urmărit de fiare sălbatice. Când d-ra află »evadarea» aceluia ce trebuia să-i fie soț, a leșinat.

Epilepsia. Deja de timp îndelungat mai mulți medici renumiți încearcă să afle mijloace potrivite pentru vindecarea acestui morb. Celor cuprinși de acest morburat le va procura cu siguranță mare bucurie, când vor auzi că medicul specialist Dr. Alexandru B. Szabo din Budapesta, Nagy korona utca nr. 18, a publicat mijloacele aflate contra acestui morb și folosindu-le au dat rezultate uimitoare. Medicul Dr. Szabo și a câștigat meritul de autoritate în combaterea acestui morb și e gata a da clarificări pacienților suferinzi de acest morb și cari voesc să-și recâștige sănătatea lor.

Pentru locuitorii în orașe, amplotați etc. cari în urma ocupației sedentare și a muncii spirituale încordate sufer de nemistuire, prafurile Seidlitz ale lui Moll sunt o doctorie de casă indispensabilă, în urma efectului disolvant și regularea funcționării stomacului. Prețul unei cutii 2 cor. Se trimite zilnic prin postă cu rambursă de farmacistul A. Moll, k. k. liferantul curții din Viena I. Tuchlauben 9. În far-

alegera Domnului său, rezultatul a fost că, cu unanimitate, s'a ales Alexandru Ioan I. Cuza, Domnul actual al Moldovei, și s'a proclamat Domn și al Țării-Românești. Se constată acest rezultat supt iscălitura președintelui și ale secretarilor.

Președintele: Nifon, Mitropolit.
Secretari: A. Arsache, I. Cantacuzino,
D. Brătianu, S. Fălcoianu.

Cuântarea lui Vasile Boerescu, după alegerea lui Cuza-Vodă ca Domn muntean.

Domnilor!

»Această zi este cea mai mare ce-au văzut Românii în anele istoriei lor! Actul ce am făcut noi astăzi, este un act ce dovedește la noi un patriotism și o desinteresare așa de mare, cum rar se poate vedea exemple la națiile cele mai civilizate ale Europei. Sunt acum mai mult de două secole și jumătate, de când unirea Românilor, aspirație generoasă a tuturor generațiilor, căuta să se realizeze prin puterea materială, prin forță, prin sânge. Astăzi, Unirea se realizează prin puterile morale, prin armele spirituale. Grație vouă, mandatarii ai nației, cari știurăți într'un moment a vă învinge toate pasiunile, a călca peste toate interesele egoiste, a înăbuși orice ură, și a depărta orice simpatii și antipatii personale, spre a depune pe altarul patriei, pur și virgin, acest princip al reconcilierii generale și al puterii naționale! Grație înaltelor Puteri garante, care ne arată drumul prosperității și al mărimii noastre, prin recunoașterea și ga-

maciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll, provăzută cu marea de contravenție și subscriere. — (3)

Varietăți.

În multe orașe ale apusului sau Americii se folosesc diferite mijloace de înștiințare pentru poliție în cazul scandalurilor etc. sau pentru posturile de pompieri în caz de incendiu. Rio de Janeiro, capitala Braziliei, e înzestrat acum cu un nou soi de aparate, cari se găsesc în aproape toate străzile, putându-se, prin ajutorul lor, înștiința poliția de ori-cine din public.

Aparatul e în forma unei broaște (incuietoare) în care se introduce o cheie, care, prin întorcerea ei, pune în mișcare un fel de semnal, care se comunică posturilor polițienești. Acest semnal dă totodată și numărul aparatului dela care s'a cerut ajutorul, astfel că poliția știe unde e chemată. Chemarea e scrisă, ca și la telegraful Morse, pe o fâșie de hârtie.

Japonia, cu toate că a avut până acum artiști și artiști de reputație internațională, nu și-a avut însă, până în timpul de față un conservator pentru pregătirea elementelor trebuitoare scenei și n'a avut clădiri pentru teatru și scene, după cerințele moderne, europene. Din acest an s'a înființat la Tokio cel dintâiu Conservator japonez, care a fost pus sub conducerea unei mari artiste, Sada Yacco, destul de cunoscută de pe scenele de frunte din Apus. Mulți tineri și multe fete s'au grăbit să se înscrie la acest conservator.

În sfârșit o societate de artă dramatică proiectează ridicarea, în scurtă vreme, a celei dintâi clădiri de teatru în stil mare, în felul celor din Europa.

E, acum, întrebarea dacă statul și societatea japoneză, dar mai cu seamă statul, care a oprit reprezentarea comediilor lui Molière și traducerea nuvelor și romanelor lui Maupassant, e întrebarea dacă statul japonez nu va intra în conflict cu conducătorii noului teatru și noului conservator. Se înțelege, că va trebui să mai treacă încă multă vreme până când se va schimba felul de a înțelege viața la Japonezi, care de bună seamă nimeni nu va trebui să aștepte, ca Japonezii să ia în totul modelele europene, nesocotind aceea ce este al lor. Formele de civilizație japoneză vor putea apoi să fie imitate de către sutele de milioane de galbeni, cari locuiesc și stăpănesc în continentul Asiei.

M.

Glume.

— Domnule doctor, ce să fac? Mă dor picioarele. Abia mai pot să umblu...

— De ce nu-ți cumperi un automobil?

Clientul. — Să iei seama la ras. Aici am un buboi. Să nu-l tai!

Barbierul. — De ce ți neiți așa de mult la buboiul ăsta?

Medicul de casă, chemat pentru doamna, reflectează pe drum:

rantarea drepturilor noastre naționale și a vechilor noastre tratate, pe care părinții noștri le apăra cu sângele lor, și care stăteau ascunse și amorțite supt vălul uitării și al violării. O eră nouă se deschide pentru noi! Această eră este aceea a regenerării noastre! Voi veți avea mândria a spune nepoților voștri că ați pus cea dintâiu piatră la acest nou edificiu, și accentele vocii și recunoștinței lor, se vor transmite răsunând din generație în generație! Și care este natura actului ce noi săvârșim cu atâta regularitate, liniște și desinteresare? Alegerea Domnului Alexandru Ioan Cuza este ea conformă cu convenția din Paris?<

Aici arată că s'a procedat după litera și spiritul convenției din Paris, apoi încheie cu cuvintele:

»Actul nostru dar este din cele mai legale. El nu va lipsi, peste puțin, a fi aplaudat de Europa întreagă, precum, astăzi, este aplaudat de toată națiunea română. Să trăiască Domnul nostru! Să trăiască Puterile garante!<

Înștiințarea lui Cuza Vodă din partea Adunării muntens.

Înălțimei sale Alexandru Ioan I, Domn al Moldovei și Țării-Românești.

Astăzi, la 24 Ianuar 1859, la 6 ore după amiază-zî, Adunarea electivă a Țării-Românești, procedând, conform convenției, la numirea Domnului Stăpânitor, a ales în unanimitate pe Înălțimea Voastră. Obșteasca adunare salută cu respect și amor

— Dacă spun că nu e bolnavă, cheamă ea alt doctor, dacă spun că e bolnavă, cheamă el alt doctor.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 6 Febr. Sesiunea parlamentului austriacă a fost astăzi închisă.

București, 6 Februarie. — Azi noapte a încetat din viață subit I. P. S. Sa Mitropolitul-primat Gheorghian G. Iosif.

Constantinopol, 6 Febr. Eri s'a admis jumătate din protocolul austro-turc; în consiliul de miniștri de azi se va admite și restul.

Zara, 6 Febr. În mai multe ținuturi ale Dalmației domnește o mare foamete. Zilele acestea s'au prezentat la primăria Vodica 500 femei și copii cerând ajutor neavând cu ce trăi.

Belgrad, 6 Febr. Prințul de coroană George a avut eri un nou conflict, care a produs mare senzațiune. Conflictul l'a avut de data aceasta cu locotenentul colonel de stat major Ivanovici, comandantul regimentului, în care servește prințul de coroană. Sosind prințul la cazarmă, colonelul se văzu nevoit să-i prezinte rugămintea ca să înceteze cu maltratarea soldaților ce i-se pun la dispoziție pentru serviciul său personal, de oarece în caz contrar va fi nevoit să dimisioneze din funcțiunea de comandant al regimentului. La auzirea acestor cuvinte prințul avu un acces teribil de furie, numi pe colonel conștient mizerabil și intrigant infam și-l invită să dimisioneze imediat, căci el nu va tolera ca un cunoscut conjurat și ucigaș să mai stea în fruntea unui regiment.

Berlin, 6 Februarie. „Vossische Zeitung” află din Uesküb: Se observă aici o astfel de îngrămădeală de muniții de război, încât ele nu se mai știe unde să se poată depune. Sunt pline moscheele și magazinele. Eri au sosit 24 de vagoane de alt material de război ce s'a depus în localurile și curțile școlilor.

Sofia, 6 Februarie. Guvernul bulgar a declarat, că interesele societății căilor ferate orientale nu vor fi în nici un caz vătămate prin aranjamentul propus de către Rusia. Societatea va fi despăgubită pe baza venitului anual găsit de comun acord.

Lemberg, 6 Februarie. Din cauza marilor zăpezi, circulația s'a întrerupt în toată Galiția.

Kissingen, 6 Februarie. Răul Saale

pe Domnul său și-l invită să-și ia cărma țării.

Președintele Adunării: Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Răspunsul lui Cuza-Vodă.

Înalt Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit Nifon, presidentul Adunării electivă, București.

Mulțumesc Adunării electivă din Valahia pentru votul său unanim de încredere, și declar că primesc cu mândrie și recunoștință de a fi Domn al Țării-Românești, precum sunt Domn al Moldovei. Aștept răspuns la întâia mea depeșă.

Alexandru Ioan.

Cel dintâiu Ordin de zi al lui Cuza-Vodă către oastea munteană.

Principatele-Unite: Moldova și Valahia. Noi, Alexandru Ioan I, cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Domn al Moldovei și al Țării-Românești. La toți de față și viitori, sănătate! Ordinul de zi către armata Țării-Românești. Fraților de arme! Am primit cu mulțămire manifestarea simțirilor voastre de devotament către persoana Noastră, căci acea manifestare o considerăm ca un jurământ sacru întru sprijinirea și apărarea principiului de frăție românească, ce a motivat alegerea Noastră ca Domn al Țării-Românești. Inima Noastră de oștean și de Român cu mândrie vede împlinirea și apărarea fii României adunați într'o singură și aceeași simțire de patriotism, de demnitate și de reînviere

a deborat încând tot orașul cel vechiu. Trei isoare de cură au fost cu totu încate. Pagubele sunt foarte mari.

Constantinopol, 6 Februarie. Ziarul comercial german, care apare aici, anunță că boicotul în contra Austro-Ungariei n'a încetat, deși s'a încheiat un acord între guvernul turc și cel austriac.

Cugetări și Maxime.

De Vauvenargues.

Oamenii activi suportă cu mai multă nerăbdare plictiseala decât munca.

Acei cari disprețuesc pe om, nu sunt oameni mari.

Nu ne ridicăm nici odată la adevărurile mari, fără entuziasm; sângele rece discută dar nu inventează. Trebuie poate tot atâta foc ca și rațiune ca să ai un adevărat filosof.

Dela Librăria „Gazetei”

se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:	Cor.
Iosif St. O.: „Credințe”	1.50
Manolache Holda:	1.50
Iules Brun: „Moșneagul dela mune”	1.50
Livescu: „Flora Marin”	1.50
Lecca: „Poezii”	2.—
Popp Vasilie: „Domnița viorică”	1.50
„Ris și plâns”	1.50
Popovici Aurel: „Vorbe înțelepte”	1.50
Petrescu N. Petra: „Iliada Marin”	1.50
Sudoveanu: „Șoimii”	2.—
„Dureri înăbușite”	2.—
„Crisma lui Moș Precup”	1.50
Alexandri: „Poesii” (30 bani porto)	1.50
„Teatru” I, II, III a.	1.50
„Proză”	1.25
Alexandrescu: „Versuri”	1.50
Brătescu: „Nuvele”	1.50
Bolintineanu: „Poesii”	1.50
Negruții: „Proză”	1.50
Constantin Hodoș: „Frumos”	1.50
Ispirescu: „Basmă”	1.50
Gorun: „Taina a șasea”	1.50
Leca: „Tainele cerului”	1.50
Pann: „Povestea Vorbei”	1.21
Negoescu: „Fabule”	1.50
Livescu: „Nu se cuvina”	1.50
Jules Brun: „Moșnegul de la munte” (roman)	1.50
Bărsan: „Popasuri vânătoarești”	—50
Beceșcu: „Stefan cel mare”	1.50
Coatu: „Din viața țărănească”	2.50
Coșbuc: „Fire de tort”	1.50
„Povestea unei coroane de oțel”	5.—
„Săcontala” Traducere liberă după Calidasa	1.—
„Cântec de vitejie”	1.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Brănescu

națională. Salutare vouă, fraților de arme! Salutare steagului românesc, ce-a fost purtat de Mihail Viteazul! Patria română și Noi ne încredem simțirilor voastre de militari, pentru observarea strictei discipline, pentru păzirea ordinului legal și pentru devotamentul vostru pentru coroanele Moldovei și a Țării-Românești, întrunite prin voința nației române din Principatele-Unite. Dumnezeu să vă ție în a sa sfântă pază.

Alexandru Ioan.

Înfrățirea celor două oștiri. Generalul moldovean G. Milicescu către generalul muntean Barbu Vlădoianu.

Domnului general B. Vlădoianu, confratele nostru. Am spus Domnitorului nostru manifestarea de devotament și de ascultare a oștirii românești. Înălțimea Sa a fost pătruns de o vie mulțămire la cetirea depeșii voastre și vă trimite alăturatul ordin de zi spre a fi publicat și comunicat oștirii. Tot deodată ca general al ostașilor români din Moldova, am mulțămirea de a transmite din parte-le vii și fierbinți îmbrățișări fraților ostași români din Țara-Românească. Precum avem cu toții același nume și același inimă, Dumnezeu ne va da același viitor de glorie și fericire. După ordinul Înălțimii Sale, veți contrasema ordinul de zi.

Generalul oștirii române din Moldova.

Costache Milicescu.

Șeful secției, Maior Conțescu.

„PĂSTORUL“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Timișoara-Fabric.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Păstorul“ sunt invitați prin aceasta la a

V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Timișoara-Fabric, la 10 Februarie st n 1909, la 10 oare a. m., în localitățile institutului.

OBIECTELE:

1. Constituirea adunării generale.
 2. Raportul direcțiunii și al comitetului de revizie și stabilirea bilanțului de pe anul 1908.
 3. Deciderea asupra împărțirii profitului curat rezultat din gestiunea anului 1908.
 4. Stabilirea marcelor de prezență pe anul 1909.
 5. Designarea organului oficios al societății pe anul 1909.
 6. Alegerea a 3 membri în direcțiune.
 7. Alegerea comitetului de revizie pe un nou period de 3 ani (1909-1911).
 8. Eventuale propuneri în sensul §§. 18 și 22 din statute.
- Timișoara-Fabric, la 22 Ianuarie 1909. **Direcțiunea**

Dispozițiuni statutare: §. 15. În adunările generale vot consultativ și decisiv au numai acționarii cari cu 6 luni mai înainte de adunarea generală sunt trecuți în registrul acționarilor societății, ca proprietari de acții, și cu 3 zile înainte și-au depus acțiunile, dacă nu se prezintă în persoană; iar cei cari se prezintă în persoană, cu o oră înainte de deschiderea adunării generale au depus acțiunile la cassa societății. Plenipotențiat nu poate fi decât un alt acționar; tutorii, curatorii minorenilor și președinții resp. autorizații corporațiilor morale juridice pot fi plenipotențiați chiar și dacă dânsii nu sunt acționari. Fie-care acție dă un vot. Un plenipotențiat nu poate esereia mai mult ca 15 voturi preste ale sale proprii.

Contul Bilanț pe 1908.

ACTIVA.		Cor.	fil.	PASIVA.		Cor.	fil.
Cassa	22327	44		Capital de acții	160000	—	
Cambii	521351	25		Fond de rezervă	12415	60	
Cambii cu acop. hip.	366057	—		Fond de rezervă special	300	—	
Lombard	7050	—		Fond de penziuni	600	—	
Efecte	600	—		Fond pt. susținerea casei	548	—	
Giro conto la banca austro ungară	1570	46		Depuneri	450177	72	
Cassa de păstrare postală	146	57		Reescont	339378	—	
Cont-curent	27606	25		Dividendă	144	—	
Cassa institutului	46538	70		Sarcina casei institut.	14502	46	
Realități	15054	38		Diverse conturi credit.	8009	86	
Diverse conturi debitoare	3924	56		Inter-se transitoare	11934	03	
Mobilier K 1592-24	1433	—		Profit curat	20160	90	
10% amort. „ 159 24	1554	19					
Interese transit. res tante	2956	77					
Interese transit. de reescont	1018170	57					
					1018170	57	

Contul Perdere și Profit pe 1908.

DEBIT.		Cor.	fil.	CREDIT.		Cor.	fil.
Interese de depuneri de reescont	21137	58		Interese dela cambii	40101	81	
„ după imprum. pe amort.	16545	73		Interese dela cambii cu acoperire hipot.	23013	19	
Spese de cancelarie	858	26		Interese de lombard	574	70	
Porto	1505	57		Interese de cont-curent	908	23	
Salare	422	11		Venitele casei institutului și a realității	3767	70	
Bani de cvartir	4705	—		Proviziuni și alte venitite	9862	18	
Marce de prezență	615	—					
Premii de asigurare	1208	—					
Contribuțiuni	603	77					
10% dare după interese de depuneri	4493	60					
Competințe de timbru Chinez	2113	88					
Pretenziuni des rise Amortizare din mobiliar	6	62					
Profit curat	1120	—					
	2509	55					
	159	24					
	20160	90					
	78227	81			78227	81	

Timișoara-Fabric, la 31 Decembrie 1908.

Dr. Putici m. p., director executiv. **DIRECȚIUNEA:** P. Minișan m. p., prim-contabil.
 Rotariu m. p. Dr. Mezin m. p. N. Nicușia m. p.
 Plavșin m. p. Czarar m. p. Toader m. p.

Subs-rișul comitet de revizie am examinat contul prezent al bilanțului, precum și cel al pierderilor și profitului și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, purtate în bună regulă, le-am aflat în consonanță și exacte.

Dimitrie Adam m. p. Eremie Mezin m. p. Ioan Ursulescu m. p. Blașiu Avram m. p. președinte.

N. GRĂDINAR,

BRAȘOV, Strada neagră Nr. 1.

Recomandă:

Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20
 „ „ „ „ „ 4-—
 „ „ „ „ „ 4-80
 Liqueruri fine Rum-Jamaica. Iava.
 Cuba. Diferite soiuri de Cognac în buteli, și tot felul de mărfuri de băcănă.

GEORGE BUCĂ

croitor bărbătesc,

Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confectionează:

Costume moderne.
 Fason elegant.

Depozit de

Stofe veritabile englezești.

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

FABRICANT DE

SALAMĂ și CĂRNĂȚĂRIE (Selcher)

pus în mișcare cu motor
 Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel.
 Comandele se execută prompt și se expediază cu poșta ori și unde.
 Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

In fiecare zi:

Knenwürstel proaspeți.
 Șuncă escelentă.
 Costițe de porc fierte și nefierte.
 Cele mai fine
 Cărnuri afumate (mezeluri) se capătă la
H. G. ZEIDNER,
 Brașov, Strada Hirscher.

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înregistrată.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta.
 Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.
 pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, ameteli, fluturi de ureche, bătăre de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, suflul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reaceală la mâni și la picioare, reumă, podăgră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prepuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pöte examina aceste arestate Acel pacient care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimitte banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se co-funde cu aparatul „Volta“, de öre-c-„Crasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cerostat. Deja înfăințateea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndecsebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țără și străinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. 28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicöse la stomac și pântece, în contra cărcellor și arelei la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femesești a luat acest medicament de casă o răsnândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2 — Fa-licitațiile se vor urmări pe cale judecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de senșire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este förte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de göldină și reumatism și a altor urmări de rööcä. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metödul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. — 40 l. Cinci bucăți cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. turnisör al curții imperiale.

— Comande din provinciä se efectuează dölnic prin rambursä postală — La depösite se se cörä anumit preparatela provădute cu iscälitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Depösite în Brașov: la d-nii farmeciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoșii